Rok I. W Krakowie, dnia 1. stycznia 1922 r. Nr. 1.

KOMUNIKAT

REFERATU PRZYSPOSOBIENIA REZERW.

ODDZIAŁ III. SZTABU DOWÓDZTWA OKRĘGU KORPUSU NR. V. W KRAKOWIE.

Wychodzi co miesiąc

Adres Redakcji i Administracji: Kraków, D. O. Korp. Oddz. III. Szt. Ref. przysp. rez. ul. Stradom 14, III p. dzwi 90, tel. przez centr. D.O.Korp. L.: 1377, 3543, 3277, 3557., poczem żądać Oddz. III Szt.

NASZE ZADANIA.

Z rozpoczynającym się Nowym Rokiem przystępujemy do wydawnictwa stałego Komunikatu, poświęconego sprawom stowarzyszeń wojskowo-wychowawczych, sportowych i krajoznawczych. Jakież motywy kierowały nami przy podjęciu tej publikacji?

Istnieje wiele stowarzyszeń, w programie których leży zaprawianie młodzieży do dzielności fizycznej, wyrabianie tężyzny duchowej, budzenie ducha patryotyzmu czynnego. Praca ich niejednokrotnie nieujednostajniona, wkracza na tereny prac i innych organizacji, podczas gdy należyte rozgraniczenie zakresu pracy jest pierwszym warunkiem jej powodzenia.

Doświadczenia ostatnich lat wykazały dowodnie, jak olbrzymie usługi może oddać praca tych stowarzyszeń w momentach, gdy trzeba na plac boju rzucać olbrzymie masy żołnierza-obywatela. Armja jest dziś na wskróś narodową, czuje się i jest faktycznie częścią narodu, niewyodrębnioną od niego niczem, żyjącą temsamem co i cały naród życiem. Każdy obywatel w potrzebie musi stać się dziś żołnierzem, okazuje się więc konieczność ogarnięcia całego narodu odpowiednim systemem przygotowania go do służby na moment potrzeby, koniecznem jest — wyrażając się technicznie — przysposobienie rezerw. Zadanie to olbrzymie, a potrzeba dokonania go jest pilna, boć państwo ni chwili nie może pozostać bez olbrzymiego rezerwoaru zapasu dla siły zbrojnej, nic więc dziwnego, że państwo, a w szegolności armja, chce w zadaniu tem skorzystać z cennej pomocy, którą przynieść jej winny stowarzyszenia wychowawcze, tak chlubną zresztą mające już kartę w dziele Obrony Ojczyzny. Materjałem, który stowarzyszenia te ogarniają jest w pierwszym rzędzie młodzież niemniej i starsze społeczeństwo winno być do pracy tej pociągnięte i w miarę możności wykorzystane.

Stowarzyszeniom tym władze wojskowe spieszyły już nieraz z pomocą i są skłonne w miarę swych możliwości pomoc tę coraz bardziej rozszerzać. Wyłania się zatem potrzeba stałego informowania zainteresowanych osób o zadaniach, stanie i potrzebach poszczególnych organizacyj. Niniejszy komunikat przyczyniać się będzie do spełnienia tego zadania, stwarzając ponadto pewnego rodzaju stały łącznik pomiędzy władzami wojskowemi a kierownictwami różnych zrzeszeń o charakterze powyżej wymienionym.

Ale i ogół społeczeństwa wobec wielkiej ilości towarzystw wychowawczych sportowych i krajoznawczych, wobec często (słusznie czy niesłusznie) przypisywanych im tendencyj konkurencyjnych, niebardzo orjentuje się w tem, co na tem polu już zrobiono i co się jeszcze zrobić zamierza, nie orjentuje się w celach, i zadaniach tej lub owej instytucji. Potrzeba zatem organu, informującego publiczność, w szczególności zaś prasę, o całokształcie prac wojskowo-wychowawczych, wyjaśniającego niepewności, wyrównującego nieporozumienia na swych łamach.

Poszczególne organizacje zwłaszcza lokalne potrzebują jak już wspomnieliśmy — rozgraniczenia terenu działania. Gdzie się to jeszcze nie stało, muszą ustać tarcia i waśnie, a drogą do tego może być tylko wzajemne poznanie się i zbliżenie w interesie dobra stowarzyszeń, w interesie całokształtu pracy. Do tego ujednolicenia pracy i stworzenia stałego kontaktu między poszczególnemi organizacjami zamierzamy się w miarę sił przyczyniać, informując je przytem o wszelkich zamierzeniach władz wyższych, zarządzeniach urzędowych i t. d.

Pole pracy obszerne, zadań ogrom. Wierzymy, że spotkamy się ze zrozumieniem, przychylnością, współpracą wreszcie ze strony wszystkich ogniw organizacyj wojsk.-wychowawczych, władz wojskowych i szerokiego społeczeństwa.

Organizacja pomocy wojskowej dla stowarzyszeń wojskowo-wychowawczych.

W zrozumieniu wielkiej ważności współpracy stow. wojskowych z wojskowością stworzony został w oddziele III. Sztabu Generalnego MSWojsk. (naukowo-szkolnym) specjalny „Wydział przysposobienia rezerw“ Wydział ten ogarnia swą działalnością obszar całego państwa, reguluje zasady pomocy niesionej stowarzyszeniom przez wojsko i dba o należyte i celowe przeprowadzenie w nich szkolenia wojskowego. Wydziałem kieruje ppułk. Adam Koc, b. dowódca tak chlubnie zaznaczonej w dziejach Obrony Stolicy Dywizji ochotniczej, ppłk. Koc jest wielce zasłużonym na polu prac wojskowo-wychowawczych, prowadzonych jeszcze przed odrodzeniem państwa polskiego.

Takie same referaty utworzono w Oddziałach III. Dowództw Okręgów Korpusów. Naturalnie, ich zakres działania jest odpowiednio pomniejszony i obejmuje

tylko teren odnośnego Dow. Okr. Korp. W Krakowie referatem tym kieruje kpt. E. Pfeiffer. Referat, aczkolwiek utworzony niedawno zdołał już przeprowadzić wiele prac pomocniczych dla należytego funkcjonowania tegoż, a obecnie pierwszy w Polsce, przystępuje do wydawnictwa swego stałego Komunikatu.

Do każdego PKU. obejmującej jak wiadomo obszar kilku powiatów administracyjnych, przydzielony jest „oficer instrukcyjny" normujący pracę w granicach swego PKU.

Taki jest więc ogólny zarys całej organizacji. Charakter pracy jest ściśle bezpartyjny i apolityczny i żadne stowarzyszenie, wykazujące momenty polityczne, nie może korzystać z pomocy wojskowości.

Podkreślamy tę zasadę jako niezwykle ważną dla racjonalnej pracy w organizacjach i współpracy z nimi.

Rzeczą ważną dla uzgodnienia poszczególnych ogniw organizacyj jest, by władze i instytucje działające na terenie lokalnym zwracały się we wszystkich sprawach do oficerów instrukcyjnych przy PKU. a władze i instytucje ogarniające teren województwa tut. względnie Dow. Okr. Korp. do Ref. Przysp. rezerw. Oddział III. Szt. DOK., zaś władze centralne ogólnopaństwowe do Wydz. III. Sztabu Gen. MSWojsk. Podział ten należy uwzględnić w interesie szybkiego i sprawnego załatwienia spraw bieżących.

Stowarzyszeniom, korzystającym z pomocy wojskowości i poddającym się jej ogólnemu Kierownictwu i nadzorowi w sprawach wyszkolenia wojskowego, przyznane będą rozliczne ulgi w służbie wojskowej ich członków. Przejście odpowiednich kursów i złożenie egzaminów da uczestnikom stopnie podoficerskie wzgl. oficerskie, a przebycie ćwiczeń zaliczane będzie do służby w rezerwie armji. Ogólny nadzór wojska nad temi ćwiczeniami ma na celu stwierdzenie ich fachowości i dostatecznych kwalifikacyj sił instruktorskich, nie tamując atoli inicjatywy poszczególnych stowarzyszeń i zapewniając im zachowanie całkowitej autonomji w pracy organizacyjnej. Przeciwnie zasadą wojskowości jest pozostawienie jak największej inicjatywy organizacjom, gdyż i ona jest rękojmią żywotności tychże.

Konferencja międzyorganizacyjna w Krakowie.

Dnia 8. grudnia o godz. 12 w poł. odbyła się w sali konferencyjnej Dow. Okr. Korp., z inicjatywy Dowódcy OK. generała Osińskiego konferencja reprezentantów stowarzyszeń wojskowo-wychowawczych, krajoznawczych i sportowych, celem wzajemnego poznania się, jak również omówienia pomocy, jakiejby wojskowość mogła udzielić wspomnianym stowarzyszeniom dla ich szerszego i racjonalnego rozwoju, mając na uwadze usługi, jakie może oddać państwu obywatel, przygotowany moralnie i fizycznie do spełnienia swego obowiązku w obronie całości jego granic. W konferencji wzięli udział z ramienia wojskowości Dowódca OK. gen. por. Osiński, Zastępca Dcy OK. gen. ppor. Żaba, Szef sztabu OK. pułk. szt. gen. Kubin, Zastępca szefa sztabu OK. ppłk. Rozwadowski, Szef Oddz. III. DOK. kpt. Skulski, Referent przysposobienia rezerw DOK. kpt. Pfeiffer, Szef Oddz. IV. Szt. DOK. kpt. szt. gen. Starzyński i oficer instrukcyjny przy PKU. Kraków-miasto kpt. Janecki, jako reprezentanci organizacji, z imienia Zarządu Oddziału Krak. Zw. Harcerstwa Pol. radca Szczerba i Kmdt. Chorągwi Stefan Kuta, imieniem Zarządu Okr. Krak. Związku Strzeleckiego poseł Bobrowski, ppułk. lek. Dr. Kaplicki, Dyr. Krzetuski, imieniem Tow. Gimn. „Sokół" radca Dr. Kubalski i mjr. Jackowski, imieniem Krakowskiego Towarzystwa Strzeleckiego mecenas Dr. Ostrowski, imieniem Akad. Zw. Sportowego p. Jentys, imieniem Pol. Tow. Tatrzańskiego prof. Dr. Goetel, imieniem Pol. Zw. Narciarskiego mjr. Bobkowski, imieniem Pol. Zw. Piłki Nożnej Dr. J. Kowalski, a imieniem Krak. Okr. Zw. Piłki Nożnej red. Dembiński, imieniem Tow. Tatrz. Narc. A. Boniecki i inni.

Zebrani wyrazili serdeczne podziękowanie p. generałowi Osińskiemu za podjęcie inicjatywy w tym kierunku, przez zwołanie konferencji, poczem po koleji przedstawiali potrzeby wszystkich reprezentowanych organizacyj, akcentując wszędzie już okazywaną pomoc ze strony władz wojskowych i prosząc o dalszą ich współpracę.

Poseł Dr. Bobrowski w swojem przemówieniu wykazał doniosłość samej konferencji, jako platformy porozumienia się wzajemnego wszystkich organizacyj wojskowo wychowawczych i sportowych, celem uchronienia ich od jakichkolwiek wpływów partyjnych i podniósł myśl stworzenia stałego ciała międzyorganizacyjnego z udziałem przedstawicieli miasta i wojskowości, któreby reprezentowało wszystkie wyżej wymienione organizacje dla wspólnego porozumienia się i uzgodnienia prac, zmierzających do jednego i tego samego celu i przygotowania zdrowych moralnie i fizycznie obywateli państwa.

Mecenas Dr. Ostrowski zdefinjował wniosek następująco:

Zebrani, reprezentując Towarzystwa sportowe, wychowania fizycznego jak również krajoznawcze pod przewodnictwem Dowódcy Okr. Korp. gen. Osińskiego, uchwalają jednomyślnie przystąpić do organizacji, którąby zjednoczyła i ujednostajniła ich działalność w kierunku fizycznego i wojskowego wychowania społeczeństwa.

W tym celu uchwalają:

Zwrócić się do Prezydjum Miasta o zwołanie w najbliższym czasie zebrania wszystkich towarzystw, reprezentowanych na niniejszej konferencji, przy współudziale władz wojskowych i tych władz cywilnych, które się zajmują sprawą wychowania młodzieży.

Zebrani uchwałę tę przyjęli przez aklamację z góry temsamem stwierdzając potrzebę i doniosłość nowej instytucji między-organizacyjnej dla naszego życia państwowego. Prócz tego, zebrani wyrazili w swych przemówieniach życzenie, by czynniki powołane podjęły starania o stworzenie podobnych instytucyj na terenie całego państwa.

Państwowe kursa wychowania fizycznego.

Kursa mające na celu wykształcenie nauczycieli gimnastyki dla szkół średnich i ludowych założył naprzód w Krakowie profesor Henryk Jordan. Kursa te zostały potem przekształcone na kursa państwowe za rządów austrjackich funkcjonujące przy kilku wydziałach lekarskich w Austrji. Z kursów krakowskich wyszedł znaczny zastęp doskonałych nauczycieli gimnastyki, a potem w szerszym zakresie wychowawców fizycznych. W r. 1914 wojna przerwała działalność tych kursów.

W państwie polskiem wznowiono kursa na wzór Jordanowskich dopiero w r. 1919/20. Obecnie są czynne trzy takie kursa: w Poznaniu pod kierunkiem profesora wychowania fizycznego w Uniwersytecie, Dr. Eugeniusza Piaseckiego, w Warszawie pod bezpośrednim nadzorem Ministerstwa W. R. i O. P., i w Krakowie pod kierunkiem prof. Ciechanowskiego. Wszystkie te trzy kursa są państwowe, oparte na statucie wydanym przez Ministerstwo Oświaty. Kursa trwają rok jeden, są bezpłatne, liczba uczestników jest ograniczona w zasadzie do 60 osób na każdym kursie. W r. 1921/2 kształci się na kursie w Warszawie około 90., w Poznaniu około 80., w Krakowie 47 osób. Wszystkie należą albo do kół pedagogicznych albo do studentów Uniwersytetu, ponieważ warunkiem przyjęcia na kurs jest między innemi egzamin dojrzałości gimnazjalny lub seminarjalny. Na kursach są wykładane następujące przedmioty i prowadzone następujące ćwiczenia:

1) anatomja ze szerokiem uwzględnieniem mechaniki ruchów,

2) fizyologja ze szerokiem uwzględnieniem odrębności fizjologicznej wieku szkolnego i fizjologji pracy mięśniowej,
3) ćwiczenia antropometrji fizjologicznej,
4) teorja wychowania fizycznego z uwzględnieniem jego historji,
5) hygiena ogólna ze szerokim uwzględnieniem wieku szkolnego,
6) pedagogika, } w miarę
7) psychologja wieku szkolnego } potrzeby,
8) systematyka i metodyka ćwiczeń cielesnych,
9) ratownictwo z ćwiczeniami praktycznemi,
10) ćwiczenia gimnastyczne,
11) ćwiczenia w grach i sportach (lekka atletyka, strzelanie w miarę możności, jazda konna, narciarstwo, łyżwiarstwo),
12) nauka pływania i ewentualnie wioślarstwo,
13) szermierka (mężczyzn) pląsy (kobiety),
14) harcerstwo z ćwiczeniami praktycznemi.
15) ćwiczenia metodyczne.

Wykładającymi są profesorowie i docenci Uniwersytetów w zakresie zaś ćwiczeń praktycznych najwybitniejsi w Polsce zawodowi ewent. znawcy wykształceni na wzorach skandynawskich.

Po ukończeniu kursu składać będą uczestnicy egzamina o wysokich wymaganiach, a na zasadzie egzaminu otrzymują świadectwo upoważniające ich do kierowania wychowaniem fizycznem i gimnastyką w szkołach średnich, seminarjach naucz. lub w szkołach powszechnych, zależnie od innych kwalifikacyj do nauczania w tych szkołach.

Rok szkolny rozpoczyna się dnia 1. października, kończy 30. czerwca.

Adres: Państwowe Kursa wychowania fizycznego w Krakowie ul. Grzegórzecka 16. Profesor Dr. Ciechanowski przyjmuje od godz. 12—13.

Związek Strzelecki.

Aczkolwiek naród polski zdecydowany jest nie użyć nigdy broni w celach zaborczych, to jednak brak dostatecznych gwarancji co do pokojowych tendencyj wszystkich sąsiadów zmusza do gruntownego przygotowania wszystkich obywateli do obrony Ojczyzny. Nadmierne korzyści na tem polu może dać inicjatywa społeczna, nie polegająca wyłącznie na pomocy z wewnątrz, lecz opierająca się na własnych siłach, rozwijająca maximum sprężystości, by własnymi środkami zadość uczynić potrzebom organizacji, opartej na poczuciu obywatelskim swych członków.

Dać taką inicjatywę, stać się taką organizacją, pragnie „Związek Strzelecki". Ma on za zadanie: powszechne przysposobienie narodu do obrony Rzeczypospolitej.

Metodą działania jest: Zainteresowanie szerokich warstw społecznych zagadnieniami państwowemi, urobienie poszczególnej jednostki w duchu odpowiedzialności za losy państwa.

Wynikiem tej pracy przygotowawczej, prowadzonej przez Zw. Strzel., obok wielu innych organizacyj społecznych, jest specjalna jego praca nad przygotowaniem jednostki do obrony Ojczyzny drogą rozwoju moralnego przez wykłady ideowe, akademje, obchody, i fizycznego przez sporty, wreszcie ćwiczenia wojskowe przez umiejętne władanie karabinem, oraz zaznajomienie się z bronią specjalną, w szczególności z karabinem maszynowym i innymi rodzajami broni. W działalności swej kieruje się Zw. Strzelecki jedynie interesem dobra państwa, zachowując charakter absolutnie bezpartyjny, a współdziałając z władzami państwowemi, w pierwszym rzędzie z wojskowemi, jako najbardziej w dziedzinie przysposobienia wojskowego kompetentnemi.

Związek ponownie pracę rozpoczął w r. 1919 i już wkrótce, w r. 1920 przekazał armji polskiej liczne wyszkolone kadry, dając tem walny dowód racjonalności swego istnienia. Społeczeństwo przenika coraz silniej zrozumienie potrzeby tej organizacji, a piękną przyszłość rokuje jej docieranie idei Zw. Strzel. do najszerszych mas ludowych, i samorzutne powstawanie oddziałów w różnych miejscowościach. Przeszkody są liczne, usunie je częściowo polecenie Ministerstwa Spraw Wewn., wydane województwom, by nie przeszkadzały działaniu Związku Strzel. oraz by wydały identyczne zarządzenia podwładnym urzędom.

Organizacja Związku przedstawia się następująco: Związek obejmuje obszar całego Państwa, dzieli się na „Okręgi" (odpowiadające granicom Okręgu Korpusu), Okręgi podzielone są na „Obwody", a obwody obejmują „oddziały" czyli organizacje lokalne. We wszystkich ogniwach organizacyjnego łańcucha zachowana jest dwoistość władz a mianowicie: „zarządy" kierują całokształtem spraw oddziału, obwodu, okręgu, czy wreszcie całego Związku, zaś „komendy" mają sobie powierzone kierownictwo techniczne. Na czele Związku stoi „zarząd główny" z prezesem Dr. Kaz. Dłuskim i „Komenda Główna" z Kmdt. gł. kpt. Malskim. Związek zorganizował własną spółdzielnię wydawniczą, wydaje pismo „Strzelec" oraz „Bibljotekę strzelca". Protektorat nad Związkiem objął Naczelnik Państwa, członkami honorowymi Związku są: Marsz. Piłsudski, gen. broni Haller i gen. Żeligowski. Związek liczy około 30.000 członków w kilkuset oddziałach w 11 okręgach.

Na terenie Okręgu Korpusu Krakowskiego kieruje całą akcją Zarząd Okręgu Krakowskiego (prezesem jest Poseł Dr. Kunicki) i Komenda Okręgu Krak. (obowiązki komendanta pełni ob. Harhat Załuski. Okręg obejmuje następujące obwody: Kraków-Miasto (prezes Zarządu Obwodu dyr. Dr. Krzetuski, kmdt. por. rez. Dr. Abłamowicz), Kraków-Powiat Chrzanów (Komenda ma tymczasowo siedzibę w Zatorze) Nowy Targ, Nowy Sącz, Żywiec, Wadowice, Biała, Tarnów (prezes Zarządu obwod. prof. Rymar, kmdt. obwodu ppor. rez. Fr. Styliński), Sosnowiec i Miechów.

Dowodem ożywienia, budzącego się w okręgu, były w ostatnich czasach liczne zjazdy, jak zjazd okręgowy w Krakowie dnia 30. października 1921, obwodowe w Tarnowie dnia 13. listopada, w Krośnie dnia 27. listopada 1921 r. itd. Wszędzie widać znaczne ożywienie pracy, i można mieć nadzieję, że Okręg Krakowski zgodnie z swą tradycją, w niedługim czasie dorówna, a nawet przewyższy jakościowo i ilościowo inne okręgi.

Rozkaz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych Nr. BS 1599/21 Związek Strzelecki, Warszawa, dnia 4. grudnia 1921. Okólnik Nr. 134 do wszystkich pp. Wojewodów. Zdarzały się wypadki, że władze administracyjne przeszkadzały lub utrudniały działalności Związku Strzeleckiego.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wyjaśnia, iż statut Związku Strzeleckiego z terenem działalności na całą Rzeczpospolitą, zatwierdzony został w dniu 27 listopada 1919 r. w porozumieniu z Ministerstwem Spraw Wojsk. przez Ministra Spraw wewn. na zasadzie artykułu 5-go przepisów tymczasowych o stowarzyszeniach i Związkach i wciągnięty do rejestru stowarzyszeń i związków, pod Nr. 140. Towarzystwo istnieje pod protektoratem władzy wojskowej i korzysta z pomocy tychże władz (prgrf statutu 30).

Wobec powyższego i biorąc. pod uwagę cele Związku („rozbudzanie i hartowanie w członkach ducha narodowego, karności, działalności moralnej i fizycznej oraz szerzenie wiedzy wojskowej) cele wysoce dodatnie dla państwowości, urzeczywistniane przez założycieli, dających dostateczną gwarancję, że cele te będą wcielane w życie, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych poleca Panom wydać odpowiednie zarządzenia podwładnym urzędom, aby nie przeszkadzały

działalności Towarzystwa „Związek Strzelecki“ w granicach zatwierdzonego statutu. 1 załącznik.

J. C. Minister (—) *Downarowicz m. p.*

Na liczbę i treść powyższego należy się powoływać przy wszelkich trudnościach stawianych przez władze administracyjne w pracy Związku Strzeleckiego.

Związek Harcerstwa Polskiego.

Jedną z instytucji najbardziej zasłużonych na polu odrodzenia fizycznego i moralnego naszej młodzieży jest harcerstwo, zwane także wzorem Anglji, skąd rozlało się po obu półkulach globu-Skautingiem.

Cel harcerstwa prosty: wychowanie dzielnego człowieka i dobrego obywatela. Do tego celu zmierza ono przez: wyrobienie charakteru, dzielności i jasnego ducha, zaprawianie do służby bliźnim, Ojczyźnie i ludzkości: wyuczenie praktycznych umiejętności życiowych, rozwój tężyzny fizycznej i sprawności ciała. Zamierzenia swe osiąga harcerstwo przy pomocy bogatego nader różnorodnego programu zajęć, dysponuje bowiem aparatem ćwiczeń niezwykle interesujących, nęcących młodzież z nieprzepartą siłą.

W skład zajęć harcerskich wchodzi: wyszkolenie w wielu działach, przedstawiających dużą wartość dla wojska, jak n. p. w pionierce, służbie łączności, wywiadach i t. d. Zależnie od wiadomości i wyćwiczenia wykazywanych przy t. zw. „próbach“, dzielą się harcerze na młodzików, wywiadowców i ćwików (czyli harcerzy III, II i I stopnia). Nadto, zależnie od swych specjalnych upodobań, zdają harcerze t. zw. egzaminy „sprawności“ jak n. p, z kolarstwa, krajoznastwa, stolarki i t. d., uzyskanie większej liczby tych sprawności, umożliwia uzyskanie szczególnie cennego tytułu „harcerza Rzeczypospolitel“ lub „harcerza orlego“. Przy nauce sprawności podkreśla się silnie moment użyteczności publicznej i gotowości, z jaką każdy harcerz musi nieść pomoc bliźnim, zrozumienie i poszanowanie dla pracy fizycznej pragnie się wywołać, powołując do życia warsztaty harcerskie, które także mają na celu przygotowanie młodzieży na wszelkie ewentualności życiowe, uznając je jako moment wychowawczy.

Olbrzymia, niedoceniona często wartość harcerstwa tkwi w jego kodeksie moralnym, obowiązującym harcerzy i harcerki (boć dziewczęta tworzą swe oddziały, o odpowiednio zmodyfikowanym programie ćwiczeń). To „prawo harcerskie“ w dziesięciu swych punktach mówi, że na słowie harcerza można polegać, jak na Zawiszy, że harcerz służy Ojczyźnie i dla niej spełnia sumiennie swe obowiązki, jest pożyteczny i niesie pomoc bliźnim, postępuje po rycersku, miłuje przyrodę i stara się ją poznać, jest karny i posłuszny rodzicom i wszystkim swoim przełożonym, jest zawsze pogodny, jest oszczędny i ofiarny, jest czysty w myśli, mowie i uczynkach. Do przestrzegania tego prawa zobowiązują się harcerze uroczystem „przyrzeczeniem“, jakie składają przy definitywnem przyjęciu do harcerstwa, w tem przyrzeczeniu stwierdzają nadto wolę pełnienia całem życiem służby Bogu i Ojczyźnie oraz niesienia chętnej pomocy bliźnim. Tak pięknie pojęte jest harcerstwo olbrzymią pomocą dla szkoły i dcmu w wychowaniu młodych pokoleń.

Ćwiczenia harcerskie przeprowadza się na częstych wycieczkach, czyli „harcach“ w lecie zaś w dłuższych „obozach“ pod namiotami. Prócz tego odbywają harcerze t. zw. „pogadanki“ w swych „świetlicach“ harcerskich, uprawiają gimnastykę i sporty itd.

Organizacja przedstawia się jak następuje: Kilku chłopców lub dziewcząt (6—10) tworzy zastęp pod komendą zastępowego, kilka zastępów tworzy „drużynę“ pozostającą w zasadzie pod kierownictwem dojrzałego, jako „drużynowego“, ma on do pomocy „przybocznych“. Drużyny jednej miejscowości lub powiatu tworzą „hufiec“, jednego województwa „chorągiew“. Przeprowadzona jest odrębność komend męskich od żeńskich. Istnieją prócz tego „Koła Przyjaciół harcerstwa“, niosące drużynom opiekę i pomoc tak materjalną jak i moralną, oraz „Koła starszego harcerstwa“, obejmujące młodzież, która już wyszła z wieku zaprawy harcerskiej (powyżej lat 18). Kierownictwo całej pracy sprawują władze „Związku harcerstwa“ Naczelna Rada Harcerska, wyłaniana przez doroczny zjazd walny, której przewodniczącym jest obecnie gen Haller; Naczelnictwo Z. H. P. będące niejako wykonawczym wydziałem Rady Naczelnej; Główna Kwatera, męska i żeńska, które bezpośrednio kierują pracami organizacyj drużyn. Ogólna liczba drużyn męskich wynosi około 600, chłopców 30.000. Instruktorów 1200.

Kraków jest siedzibą Komendy Chorągwi męzkiej (komendant Stefan Kuta) i Komendy Chorągwi żeńskiej (komendantka Jadwiga Wojciechowska). W chorągwi istnieje 52 drużyn męskich, prawie 2000 harcerzy, drużyn żeńskich 26, harcerek 970.

Ogólne kierownictwo wszystkich spraw Związku na terenie województwa, a więc spraw obu chorągwi, męskiej i żeńskiej, spraw kół starszego harcerstwa i kół przyjaciół harc. leży w ręku Zarządu Oddziału. Na cele krakowskiego Oddziału wojewódzkiego Z. H. P. stoi jako prezez prof. U. J. Surzycki, wiceprezesem jest gen. por. Osiński.

Z RUCHU WYDAWNICZEGO.

Na terenie DOKorp. wychodzą następujące czasopisma poświęcone idei wychowania fizycznego lub podobne:

„PRZEGLĄD SPORTOWY“ Kraków ul. Grodzka 13, tygodnik Pol. Zw. Piłki Nożnej.

„ORLI LOT“ Kraków ul. Grodzka 64. II. piętro miesięcznik Pol. Tow. Krajoznawczego.

„PROMIENIE“ Kraków ul. Bracka 17, dwutygodnik młodzieży.

„LATAWIEC“ Rrzeszów ul. Jagiellońska 3, miesięcznik młodzieży harcerskiej.

Z pism centralnych podać nadto należy:

„STRZELEC“ Warszawa, Al. Jerozolimskie 27, organ T-twa „Związek Strzelecki“.

„HARCERZ“ Warszawa Al. Jerozolimskie 47, tygodnik młodzieży harcerskiej.

„HARCMISTRZ“ Warszawa tamże kwartalnik instruktorski.

„WYCHOWANIE FIZYCZNE“ Poznań, Uniwersytet, Stadjum wychow. fizycznego, miesięcznik Rady wych. fizyczn.

Redakcja prosi zainteresowane stowarzyszenia, lokalne i okręgowe o nadsyłanie swych komunikatów i wiadomości bieżących najdalej do 20 każdego miesiąca i wszystkie zaś pisma uprasza o wymianę.

[redacted] Redakcję numeru zamknięto dn. 20 grudnia 1921.

Tłoczono w Drukarni wojskowej D. O. Korp. Nr. V. pod kierownictwem Andrzeja Dutki, U. w. XI r.